

VETOOMUS JA YHTEISTYÖEHDOTUS PIHLAJAKOSKEN KIRJASTON PUOLESTA

Tämä ehdotus on laadittu 26.1.2024 kirjaston ja sivistystoimen virkamiesedustajien kanssa pidetyn tapaamisen pohjalta. Ehdotus perustuu jo aiemmin 23.11.2023 kunnalle toimitettuun vetoomukseen.

Taustaa

Pihlajakosken kirjaston kiinnilaittaminen tilapäisesti nyt vuoden 2023 lopulla on ollut merkittävä harmi alueen kirjastopalveluiden käyttäjille. Toiminnan kokonaan alasajaminen olisi sitä myöten iso isku kylän toiminnalle ja elävänä pysymiselle. Kirjastolla on *oikeasti* kylälle iso merkitys. Henkinen merkitys ja palvelumielessä. Kirjasto on kylän ainoa ns. pysyvä palvelu ja kirjaston käyttämä tila ainoa ympärivuoden auki oleva julkinen tila. Tällä on iso merkitys kylän aktiivisena säilymiselle ja tunnelmalle siitä, että kylä on hengissä myös talvella. Asia pitää nähdä pelkkää kirjaston käyttöastetta laajempana asiana.

Kyläyhdistys on jo kahden vuoden ajan ylläpitänyt kirjaston sallimalla tavalla tilassa sitten etätyöpisteen käytön kunnan kanssa sovitusti. Pisteellä on ollut edellisellekin vuodelle useampi kymmenen käyttöpäivää. Kyläyhdistys on juuri investoinut tilaan mm. liikuteltavan 50 tuumaisen data-näytön etäkokousten ja ylipäätään yleisötilaisuuksien pitämistä varten. Laajemman muun toiminnan jatkaminen kytkeytyy pitkälti kunnan ylläpitämän palvelutoiminnan jatkumiseen muodossa tai toisessa. Tilan ylläpito ja lämpimänäpito menee vuokratun tilan ehdoilla.

Kyläyhdistys on tuonut jo aiemmin keskusteluissa esiin, että kirjastotilan kalusteiden järjestämistä ja kokoelman järjeistämistä olisi hyödyllistä tehdä. Tavoitteena tulisi pidemmällä aikavälillä olla toiminnan muodostaminen tilassa kylän oleskelutilatyypiksi ("kirjasto-olohuone") toiminnoksi, jonka yhteydessä myös kunnallisia palveluita voitaisiin tuottaa pysyvinä tai popUP-tyyppisinä nykyistä selvästi paremmin ja laajemmin. Tässä nykyisen kirjakokoelman muuttaminen järkevänkokoiseksi ja mitoittamiseksi kysynnän ehdoilla, on välttämätöntä. Karkeasti: Ei sinne oppikirjoja tai tietosanakirjoja kannata enää tuoda. Sen sijaan viihde ja ajankohtaiset jutut kiinnostavat ja nämä eivät ole pelkästään kirjoja. Kylän historiaa hyödyntävä elokuva-teemainen toiminta on mm. vielä täysin hyödyntämättä.

Tilan uudelleen ajattelu tarkoittaa uudelleenjärjestämisestä, kalustamisesta, kokoelman mitoittamisesta, tilan kunnostamista ja maalaustöistä. Tämä vaatii myös rakennuksen omistajan (Jouni Arolainen) myötävaikutusta. Kyläyhdistyksen puheenjohtaja on keskustellut hänen kanssaan ja hänen näkökulmastaan ongelma on vuokrasopimuksen jälkeenjääneisyys. Eli sopimuksen mukainen vuokrataso on auttamattomasti vanhentunut eikä sillä kata millään edes tilan lämmityskustannuksia. Sopimuksessa ei ole indeksikorotuksia ollut ja sopimus on erittäin vanha. Inflaatio on siis syönyt vuokran mitättömäksi. Tilan toimivuuden kannalta ylivertaisesti paras ratkaisu olisi, että tilaan tulisi ilmalämpöpumppu varmistamaan tilan lämpötila.

Yhteistyöehdotus, johon toivotaan kunnan kannanottoa

1. Nykyinen tilaa koskeva vuokrasopimus uudistetaan vastaamaan nykytilaa ja kattamaan nykyistä paremmin tilan todellisia kustannuksia. Tilan omistajataho laatii ehdotuksen kunnalle, jossa lähtökohtana olisi vuokran ajantasaistaminen (esim. 300 euroa/kk + tilan sähkö, tilassa on alamittari). Samalla vuokrasopimukseen sisällytetään kunnalle oikeus osoittaa tilaa yleishyödyllisten toimijoiden käyttöön vastikkeetta. Tilaan omistaja on tuonut esiin mahdollisuuden investoida tässä yhteydessä ilmalämpöpumpun tms. Vuokrasopimus olisi esim. määräaikainen 3 vuotta, jonka jälkeen sopimus jatkuisi toistaiseksi voimassa olevana 6 kk:n irtisanomisajalla.
2. Tilassa olevan kirjaston toiminnan ja kokoelman läpikäynnin jälkeen Kyläyhdistys on valmis remontoimaan kohteen omistajan sallimalla tavalla tilaa. Kyläyhdistys on valmis myös kalustamaan tilaa, jotta se palvelee nykyistä selvästi paremmin yleisökäyttöä (pl. ns. kirjasto- ja kunnallisten palveluvarustus, joka on kunnan vastuulla).
3. Nykyisen laajuinen kirjastotoiminta jatkuisi tilassa toistaiseksi (auki keväällä 2024) siten, että toimintaa ryhdytään kehittämään 2024-2025 aikana Pop Up -tyyppiseksi kirjastotoiminnaksi. Supistuvan kirjastotoiminnan ohella tilaan kunnan puolelta selvitettäisiin ja tuotaisiin jatkossa pop-up tyyppisinä palveluina esim. kunnallisia teknisen, kulttuuri- ja sivistyssektorin yleisöpalveluita siten, että kunnallisia palveluita olisi tilassa tarjolla nykyistä vastaavasti esim. kerran viikossa joitain tunteja. Palveluiden taustalla tulisi olla kuntalaisten kysyntä eli niitä palveluita, joita esim. kyselyn pohjalta kaivataan.
4. Kyläyhdistys keskittäisi omia toimintojaan tilaan kunnallisen palvelutarjonnan reunaehdoilla ja omistajan sallimalla tavalla. Kyläyhdistys selvittäisi mahdollisuudet hanke pohjaiseen rahoitukseen, jolla investointeja voitaisiin tehdä ”kyläkonttori”-tyyppisen toiminnan mahdollistamiseksi, jonka myötä tilan kirjastoluonne muuntuisi sivu. Kyläyhdistyksen resurssien pienuudesta johtuen tämä ajoittuisi 2025-2026 vuosille. Vuodelle 2024 yhdistys on jo sitoutunut leader-investointihankkeeseen satama-alueen osalta. Henkilö- ja taloudellisten resurssien vähäisyyden vuoksi toisen hankkeen käynnistäminen samanaikaisesti ei ole realistista.

Kyläyhdistys toivoo ehdotukseen kunnan puolelta kirjallista periaatteellista kannanottoa, onko tällaisen yhteistyöehdotuksen pohjalta ryhdyttävissä valmistelemaan konkreettisia toimenpiteitä asian edistämiseksi. Muodolliset ratkaisut esim. vuokrasopimuksen muutosten, kirjastotoiminnan ja kokoelman läpikäynnin ja kyläyhdistyksen hankintojen jne. osalta tehdään kuhunkin asiaan liittyvien menettelyiden mukaisesti erikseen. Rakennuksen omistaja päättää myös itsenäisesti tilaan liittyvistä ratkaisuistaan eikä tämä ehdotus sido häntä suoraan.

Keravalla 27.1.2024

Ilkka Koponen
puheenjohtaja
Pihlajakosken Kyläyhdistys Ry

Tiedoksi Jouni Arolainen

